

© International Baccalaureate Organization 2023

All rights reserved. No part of this product may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without the prior written permission from the IB. Additionally, the license tied with this product prohibits use of any selected files or extracts from this product. Use by third parties, including but not limited to publishers, private teachers, tutoring or study services, preparatory schools, vendors operating curriculum mapping services or teacher resource digital platforms and app developers, whether fee-covered or not, is prohibited and is a criminal offense.

More information on how to request written permission in the form of a license can be obtained from <https://ibo.org/become-an-ib-school/ib-publishing/licensing/applying-for-a-license/>.

© Organisation du Baccalauréat International 2023

Tous droits réservés. Aucune partie de ce produit ne peut être reproduite sous quelque forme ni par quelque moyen que ce soit, électronique ou mécanique, y compris des systèmes de stockage et de récupération d'informations, sans l'autorisation écrite préalable de l'IB. De plus, la licence associée à ce produit interdit toute utilisation de tout fichier ou extrait sélectionné dans ce produit. L'utilisation par des tiers, y compris, sans toutefois s'y limiter, des éditeurs, des professeurs particuliers, des services de tutorat ou d'aide aux études, des établissements de préparation à l'enseignement supérieur, des fournisseurs de services de planification des programmes d'études, des gestionnaires de plateformes pédagogiques en ligne, et des développeurs d'applications, moyennant paiement ou non, est interdite et constitue une infraction pénale.

Pour plus d'informations sur la procédure à suivre pour obtenir une autorisation écrite sous la forme d'une licence, rendez-vous à l'adresse <https://ibo.org/become-an-ib-school/ib-publishing/licensing/applying-for-a-license/>.

© Organización del Bachillerato Internacional, 2023

Todos los derechos reservados. No se podrá reproducir ninguna parte de este producto de ninguna forma ni por ningún medio electrónico o mecánico, incluidos los sistemas de almacenamiento y recuperación de información, sin la previa autorización por escrito del IB. Además, la licencia vinculada a este producto prohíbe el uso de todo archivo o fragmento seleccionado de este producto. El uso por parte de terceros —lo que incluye, a título enunciativo, editoriales, profesores particulares, servicios de apoyo académico o ayuda para el estudio, colegios preparatorios, desarrolladores de aplicaciones y entidades que presten servicios de planificación curricular u ofrezcan recursos para docentes mediante plataformas digitales—, ya sea incluido en tasas o no, está prohibido y constituye un delito.

En este enlace encontrará más información sobre cómo solicitar una autorización por escrito en forma de licencia: <https://ibo.org/become-an-ib-school/ib-publishing/licensing/applying-for-a-license/>.

Classical Greek

Higher level

Paper 2

17 May 2023

Zone A morning | **Zone B** afternoon | **Zone C** morning

2 hours

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Answer all questions on four extracts taken from two options studied. Each extract is worth **[10 marks]**.
- Section B: Give a written response based on one prompt **[12 marks]**.
- The maximum mark for this examination paper is **[52 marks]**.

Section A

Answer **all** questions on **four** extracts taken from **two** options studied.

Option A — Homer

Extract 1 Homer, *Odyssey* 22.260–280

- 260 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
- “ὦ φίλοι, ἤδη μὲν κεν ἐγὼν εἵποιμι καὶ ἄμμι
μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίζαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.”
- 265 ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἄντα τιτυσκόμενοι· Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.
οἳ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδᾶξ ἔλον ἄσπετον οὐδας,
- 270 μνηστήρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.
- αὗτις δὲ μνηστήρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὖσταθέος μεγάροιο
- 275 βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρον δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὐμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
- 280 ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπατο, πίπτε δ' ἔραζε.

1. (a) Translate ὦ φίλοι ... κακοῖσιν (lines 262–264). [3]
- (b) ὥς ἔφαθ' ... ἔλοντο (lines 265–271). Describe what happens immediately after the first suitors are killed by cast spears. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (c) Write out and scan αὗτις δὲ ... Ἀθήνη (lines 272–273). Indicate elisions where necessary. [2]
- (d) Identify where on the body the two supporters of Odysseus were wounded. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option A — Homer

Extract 2 Homer, *Odyssey* 19.203–219

ἴσκει ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
 τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς·
 205 ὥς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν,
 ἦν τ' Εὐρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχεύη·
 τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
 ὥς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δάκρυ χεούσης,
 κλαιούσης ἐὼν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 210 θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐὼν ἐλέαιρε γυναῖκα,
 ὀφθαλμοὶ δ' ὥς εἰ κέρα ἔστασαν ἢ σίδηρος
 ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὅ γε δάκρυα κεῦθεν.
 ἢ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 ἐξαυτὶς μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
 215 “νῦν μὲν δὴ σευ, ξεῖνέ γ', οἷω πειρήσεσθαι,
 εἰ ἐτεὸν δὴ κείθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι
 ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὥς ἀγορεύεις.
 εἰπέ μοι ὅπποῖ' ἄσσα περὶ χροῖ' εἵματα ἔστο,
 αὐτός θ' οἷός ῥ' ἐστιν, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ ἔποντο.”

2. (a) Describe Odysseus's reaction to Penelope's tears. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) List **two** of the proofs Penelope asks of her guest to prove that he knows Odysseus. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Homer highlights Penelope's sorrow in this extract through his literary art. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option B — History

Extract 3 Thucydides, *The Peloponnesian War* 7.73–74

καὶ οἱ μὲν εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ
 πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὥς οὐκ εὐθὺς
 ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὥς ἐκ τῶν
 δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ
 5 αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακόσιοι δὲ καὶ Γύλιππος
 τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν, ἥ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι,
 ἀπεφάργνυσαν καὶ τῶν ρείθρων καὶ τῶν ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ
 στρατεύματος ὥς κωλύσοντες ἢ ἐδόκει ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς τῶν
 Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον (ἐνέπρησαν δὲ τινὰς ὀλίγας, ὥσπερ διενόηθησαν, αὐτοὶ
 10 οἱ Ἀθηναῖοι), τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος ὥς ἐκάστην ποι ἐκπεπτωκυῖαν
 ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

3. (a) ἔδοξεν αὐτοῖς ... ἀφορμᾶσθαι (lines 3–5). Outline what the generals sought to gain by delaying their departure. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) Translate Συρακόσιοι ... ἐφύλασσον (lines 5–7). [3]
- (c) Explain why the Syracusans were stationed as they were. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (d) ταῖς δὲ ναυσὶ ... ἐς τὴν πόλιν (lines 8–11). Outline what the fleet did with the Athenian ships. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option B — History

Extract 4 Thucydides, *The Peloponnesian War* 6.47–48

καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἐφ’ ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν, καὶ ἦν μὲν παρέχωσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Ἐγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλευέσθαι, εἰ δὲ μή, ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶν, ὅσασπερ ἤτήσαντο, ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφήν, καὶ παραμείναντας Σελινουντίους ἢ βία ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἦν μή τι δι’ ὀλίγου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκῆτου ἢ Λεοντίους οἰοί τε ὥσιν ὠφελῆσαι ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν. Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρῆναι τοσαύτῃ δυνάμει ἐκπλεύσαντας αἰσχροῦς καὶ ἀπράκτους ἀπελθεῖν, ἀλλ’ ἐς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι πλὴν Σελινοῦντος καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας, καὶ πειρᾶσθαι καὶ τοὺς Σικελοὺς τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακοσίων, τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι, πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους (ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι)· προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας μεθ’ ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν, ἦν μὴ οἱ μὲν Ἐγεσταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίους ἐῷσι κατοικίζειν.

4. (a) καὶ Νικίου ... αὐτοῖς (lines 1–4). Outline Nicias’s plan in the event that the Egestans did **not** provide money. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) ἦν μή ... κινδυνεύειν (lines 6–8). List the **two** reasons why Nicias would not lead the fleet home to Athens. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Thucydides emphasizes Athenian power in this extract through his literary art. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option C — Tragedy

Extract 5 Sophocles, *Philoctetes* 865–888

Νεοπτόλεμος
 865 σιγᾶν κελεύω μηδ' ἀφεστάναι φρενῶν·
 κινεῖ γὰρ ἀνὴρ ὄμμα κἀνάγει κἀρα.
 Φιλοκτήτης
 ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον τό τ' ἐλπίδων
 ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων.
 οὐ γάρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηύχης' ἐγώ,
 870 τλῆναί σ' ἐλινῶς ὥδε τὰμὰ πῆματα
 μεῖναι παρόντα καὶ ξυνωφελοῦντά μοι.
 οὐκουν Ἀτρεΐδαι τοῦτ' ἔτλησαν εὐφύρως
 οὕτως ἐνεγκεῖν, ἀγαθοὶ στρατηλάται.
 875 ἄλλ' εὐγενῆς γὰρ ἡ φύσις κἀξ εὐγενῶν,
 ὦ τέκνον, ἢ σή, πάντα ταῦτ' ἐν εὐχερεῖ
 ἔθου, βοῆς τε καὶ δυσσομίας γέμων.
 καὶ νῦν ἐπειδὴ τοῦδε τοῦ κακοῦ δοκεῖ
 λήθη τις εἶναι κἀνάπαυλα δῆ, τέκνον,
 σύ μ' αὐτὸς ἄρον, σύ με κατὰστησον, τέκνον,
 880 ἴν', ἢνίκ' ἂν κόπος μ' ἀπαλλάξῃ ποτέ,
 ὁρμώμεθ' ἐς ναῦν μηδ' ἐπίσχωμεν τὸ πλεῖν.
 Νεο. ἀλλ' ἥδομαι μέν σ' εἰσιδὼν παρ' ἐλπίδα
 ἀνώδυνον βλέποντα κἀμπνέοντ' ἔτι·
 ὥς οὐκέτ' ὄντος γὰρ τὰ συμβόλαιά σου
 885 πρὸς τὰς παρούσας ξυμφορὰς ἐφαίνετο.
 νῦν δ' αἶρε σαυτόν· εἰ δέ σοι μᾶλλον φίλον,
 οἴσουσί σ' οἶδε· τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος,
 ἐπείπερ οὕτω σοί τ' ἔδοξ' ἐμοὶ τε δρᾶν.

5. (a) Translate σιγᾶν ... ξένων (lines 865–868). [3]
- (b) State what Philoctetes did not expect. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) καὶ νῦν ... τὸ πλεῖν (lines 877–881). State what Philoctetes asks Neoptolemus to do **and** why. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) State the choices Neoptolemus gives Philoctetes. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option C — Tragedy

Extract 6 Sophocles, *Ajax* 101–130

Ἀθηνᾶ
εἶεν, τί γὰρ δὴ παῖς ὁ τοῦ Λαερτίου,
ποῦ σοι τύχης ἔστηκεν; ἢ πέφευγέ σε;

Αἴας
ἢ τοῦπίτριπτον κίναδος ἐξήρου μ' ὅπου;

Ἀθ. ἔγωγ' Ὀδυσσέα τὸν σὸν ἐνστάτην λέγω.

105 Αἴας ἥδιστος, ὦ δέσποινα, δεσμώτης ἔσω
θακεῖ· θανεῖν γὰρ αὐτὸν οὐ τί πω θέλω.

Ἀθ. πρὶν ἂν τί δράσης ἢ τί κερδάνης πλέον;

Αἴας πρὶν ἂν δεθείς πρὸς κίον' ἐρκείου στέγης.

Ἀθ. τί δῆτα τὸν δύστηνον ἐργάσει κακόν;

110 Αἴας μάλιστα πρῶτον νῶτα φοινηχθεὶς θάνη.

Ἀθ. μὴ δῆτα τὸν δύστηνον ὥδέ γ' αἰκίσῃ.

Αἴας χαίρειν, Ἀθάνᾳ, τᾶλλ' ἐγὼ σ' ἐφίεμαι·
κεῖνος δὲ τίσει τήνδε κοῦκ ἄλλην δίκην.

Ἀθ. σὺ δ' οὖν, ἐπειδὴ τέρψις ἦδε σοι τὸ δρᾶν,

115 χρῶ χειρὶ, φείδου μηδὲν ὥνπερ ἐννοεῖς.

Αἴας χωρῶ πρὸς ἔργον· σοὶ δὲ τοῦτ' ἐφίεμαι,
τοιάνδ' αἰεὶ μοι σύμμαχον παρεστάναι.

Ἀθ. ὄρᾳς, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχὺν ὅση;
τούτου τίς ἂν σοι τάνδρὸς ἢ προνούστερος

120 ἢ δρᾶν ἀμείνων ἡρέθη τὰ καίρια;

Ὀδυσσεύς
ἐγὼ μὲν οὐδέν' οἶδ'· ἐποικτίρω δέ νιν
δύστηνον ἔμπας, καίπερ ὄντα δυσμενῇ,
ὁθούνεκ' ἄτη συγκατέζευκται κακῇ,
οὐδὲν τὸ τούτου μᾶλλον ἢ τοῦμὸν σκοπῶν·

125 ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
εἶδωλ' ὅσοιπερ ζῶμεν ἢ κούφην σκιάν.

Ἀθ. τοιαῦτα τοίνυν εἰσορῶν ὑπέρκοπον
μηδὲν ποτ' εἴπης αὐτὸς εἰς θεοὺς ἔπος,
μηδ' ὄγκον ἄρη μηδέν', εἴ τινος πλέον

130 ἢ χειρὶ βρίθεις ἢ μακροῦ πλούτου βάθει.

6. (a) Write out and scan εἶεν ... σε (lines 101–102). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) Describe what Ajax plans for Odysseus before he dies. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Sophocles highlights Athena's cruel deception in this extract. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option E — Women

Extract 7 Euripides, *Iphigenia at Aulis* 1391–1415

Ἰφιγένεια

- τί τὸ δίκαιον τοῦτό γε; ἄρ' ἔχοιμ' ἂν ἀντειπεῖν ἔπος;
κὰπ' ἐκεῖν' ἔλθωμεν· οὐ δεῖ τόνδε διὰ μάχης μολεῖν
πᾶσιν Ἀργείοις γυναικὸς εἶνεκ' οὐδὲ κατθανεῖν.
εἷς γ' ἀνὴρ κρείσσω γυναικῶν μυρίων ὁρᾷ φάος.
1395 εἰ βεβούληται δὲ σῶμα τοῦμὸν Ἄρτεμις λαβεῖν,
ἐμποδὼν γενήσομαι ἧθ' ὅθι θνητὸς οὔσα τῇ θεῷ;
ἀλλ' ἀμήχανον· δίδωμι σῶμα τοῦμὸν Ἑλλάδι.
θύετ', ἐκπορθεῖτε Τροίαν· ταῦτα γὰρ μνημεῖά μου
διὰ μακροῦ, καὶ παῖδες οὗτοι καὶ γάμοι καὶ δόξ' ἐμή.
1400 βαρβάρων δ' Ἑλλήνας ἄρχειν εἰκός, ἀλλ' οὐ βαρβάρους,
μῆτερ, Ἑλλήνων· τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι.

Χορός

τὸ μὲν σόν, ὦ νεᾶνι, γενναίως ἔχει·
τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεοῦ νοσεῖ.

Ἀχιλλεύς

- Ἀγαμέμνωνος παῖ, μακάριόν μέ τις θεῶν
1405 ἔμελλε θήσειν, εἰ τύχοιμι σῶν γάμων.
ζηλῶ δὲ σοῦ μὲν Ἑλλάδ', Ἑλλάδος δὲ σέ.
εὖ γὰρ τόδ' εἶπας ἀξίως τε πατρίδος·
τὸ θεομαχεῖν γὰρ ἀπολιποῦς, ὃ σου κρατεῖ,
ἐξελογίσω τὰ χρηστὰ τὰναγκαῖά τε.
1410 μᾶλλον δὲ λέκτρων σῶν πόθος μ' ἐσέρχεται
ἐς τὴν φύσιν βλέψαντα· γενναία γὰρ εἶ.
ὄρα δ'· ἐγὼ γὰρ βούλομαι σ' εὐεργετεῖν
λαβεῖν τ' ἐς οἴκους· ἄχθομαί τ', ἴστω Θέτις,
1415 εἰ μή σε σώσω Δαναΐδαισι διὰ μάχης
ἐλθών. ἄθρησον· ὁ θάνατος δεινὸν κακόν.

7. (a) κὰπ' ... φάος (lines 1392–1394). Outline the reasons that Iphigenia gives for preventing conflict between Achilles and the Greek army. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) Translate ταῦτα ... ἐλεύθεροι (lines 1398–1401). [3]
- (c) Write out and scan τὸ μὲν ... νοσεῖ (lines 1402–1403). Indicate elisions where necessary. [2]
- (d) ἐξελογίσω ... ἐλθών (lines 1409–1415). Describe the emotional effect that Iphigenia's noble nature has on Achilles. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option E — Women

Extract 8 Euripides, *Medea* 267–291

Χορός
 δράσω τάδ'· ἐνδίκως γὰρ ἐκτείση πόσιν,
 Μήδεια. πενθεῖν δ' οὐ σε θαυμάζω τύχας.
 270 ὁρῶ δὲ καὶ Κρέοντα, τῆσδ' ἄνακτα γῆς,
 στείχοντα, καινῶν ἄγγελον βουλευμάτων.
 Κρέων
 σὲ τὴν σκυθρωπὸν καὶ πόσει θυμουμένην,
 Μήδει', ἀνείπον τῆσδε γῆς ἔξω περᾶν
 φυγάδα, λαβοῦσαν δισσὰ σὺν σαυτῇ τέκνα,
 275 καὶ μή τι μέλλειν· ὥς ἐγὼ βραβεὺς λόγου
 τοῦδ' εἰμί, κοῦκ ἄπειμι πρὸς δόμους πάλιν
 πρὶν ἂν σε γαίας τερμόνων ἔξωβάλω.
 Μήδεια
 αἰαῖ· πανώλης ἢ τάλαιν' ἀπόλλυμαι·
 ἐχθροὶ γὰρ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων,
 280 κοῦκ ἔστιν ἄτης εὐπρόσοιστος ἑκβασίς.
 ἐρήσομαι δὲ καὶ κακῶς πάσχουσ' ὅμως·
 τίνος μ' ἔκατι γῆς ἀποστέλλεις, Κρέον;
 Κρέ. δέδοικά σ' (οὐδὲν δεῖ παραμπίσχειν λόγους)
 μή μοί τι δράσης παῖδ' ἀνήκεστον κακόν.
 συμβάλλεται δὲ πολλὰ τοῦδε δείγματα·
 285 σοφὴ πέφυκας καὶ κακῶν πολλῶν ἴδρις,
 λυπῇ δὲ λέκτρων ἀνδρὸς ἐστερημένη.
 κλύω δ' ἀπειλεῖν σ', ὥς ἀπαγγέλλουσί μοι,
 τὸν δόντα καὶ γήμαντα καὶ γαμουμένην
 δράσειν τι. ταῦτ' οὖν πρὶν παθεῖν φυλάξομαι.
 290 κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρὸς σ' ἀπεχθέσθαι, γύναι,
 ἢ μαλθακισθένθ' ὕστερον μεταστένειν.

8. (a) State the terms of Medea's exile ordered by Creon. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) Outline why Creon is afraid that Medea will do some harm. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Euripides uses his literary art to highlight Medea's cleverness and power in this extract. [6]

Option G — Barbarians

Extract 9 Herodotus, *The Histories* 2.43

Ἡρακλέος δὲ περὶ τόνδε τὸν λόγον ἤκουσα, ὅτι εἶη τῶν δώδεκα θεῶν· τοῦ ἑτέρου δὲ περὶ
 Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες οἶδασι, οὐδαμῇ Αἰγύπτου ἐδυνάσθην ἀκοῦσαι. καὶ μὴν ὅτι γε οὐ παρ'
 Ἑλλήνων ἔλαβον τὸ οὖνομα Αἰγύπτιοι τοῦ Ἡρακλέος, ἀλλὰ Ἕλληνες μᾶλλον παρ' Αἰγυπτίων
 καὶ Ἑλλήνων οὗτοι οἱ θέμενοι τῷ Ἀμφιτρύωνος γόνῳ τοῦνομα Ἡρακλέα, πολλά μοι καὶ
 5 ἄλλα τεκμήρια ἐστὶ τοῦτο οὕτω ἔχειν, ἐν δὲ καὶ τόδε, ὅτι τε τοῦ Ἡρακλέος τούτου οἱ γονέες
 ἀμφοτέρω ἦσαν Ἀμφιτρύων καὶ Ἀλκμήνη γεγονότες τὸ ἀνέκαθεν ἀπ' Αἰγύπτου, καὶ διότι
 Αἰγύπτιοι οὔτε Ποσειδέωνος οὔτε Διοσκούρων τὰ οὐνόματα φασὶ εἰδέναι, οὐδέ σφι θεοὶ οὗτοι
 ἐν τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι ἀποδεδέχεται. καὶ μὴν εἴ γε παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον οὖνομά τευ δαίμονος,
 10 καὶ ἦσαν Ἑλλήνων τινὲς ναυτίλοι, ὥς ἔλπομαί τε καὶ ἐμὴ γνώμη αἰρέει· ὥστε τούτων ἂν καὶ
 μᾶλλον τῶν θεῶν τὰ οὐνόματα ἐξεπιστέατο Αἰγύπτιοι ἢ τοῦ Ἡρακλέος. ἀλλὰ τις ἀρχαῖος ἐστὶ
 θεὸς Αἰγυπτίοισι Ἡρακλῆς· ὥς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἕτεα ἐστὶ ἐπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἄμασιν
 βασιλεύσαντα, ἐπεῖτε ἐκ τῶν ὀκτὼ θεῶν οἱ δώδεκα θεοὶ ἐγένοντο τῶν Ἡρακλέα ἕνα νομίζουσι.

9. (a) State the specific assertion Herodotus makes about the origin of the name “Herakles”.
 Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) πολλά μοι ... ἀποδεδέχεται (lines 4–8). List the proofs Herodotus has heard that support
 the Egyptian origin of Herakles. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Translate καὶ μὴν εἴ ... αἰρέει (lines 8–10). [3]
- (d) State when the number of gods changed from eight to twelve according to the Egyptians.
 Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option G — Barbarians

Extract 10 Euripides, *Medea* 446–464

Ἰάσων
οὐ νῦν κατεῖδον πρῶτον ἀλλὰ πολλάκις
τραχεῖαν ὀργὴν ὡς ἀμήχανον κακόν.
σοὶ γὰρ παρὸν γῆν τήνδε καὶ δόμους ἔχειν
κούφως φερούση κρεισσόνων βουλευέματα,
450 λόγων ματαίων οὐνεκ' ἐκπεσῇ χθονός.
κάμοι μὲν οὐδὲν πρᾶγμα· μὴ παύσῃ ποτὲ
λέγουσ' Ἰάσον' ὡς κάκιστός ἐστ' ἀνὴρ.
ἃ δ' ἐς τυράννους ἐστί σοι λελεγμένα,
πᾶν κέρδος ἡγοῦ ζημιουμένη φυγῇ.
455 καγὼ μὲν αἰεὶ βασιλέων θυμουμένων
ὀργὰς ἀφήρουν καὶ σ' ἐβουλόμην μένειν·
σὺ δ' οὐκ ἀνίεις μωρίας, λέγουσ' αἰ
κακῶς τυράννους· τοιγὰρ ἐκπεσῇ χθονός.
ὅμως δὲ κάκ τῶνδ' οὐκ ἀπειρηκῶς φίλοις
460 ἦκω, τὸ σὸν δὲ προσκοπούμενος, γύναι,
ὡς μήτ' ἀχρήμων σὺν τέκνοισιν ἐκπέσης
μήτ' ἐνδεής του· πόλλ' ἐφέλκεται φυγῇ
κακὰ ξὺν αὐτῇ. καὶ γὰρ εἰ σύ με στυγεῖς,
οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ κακῶς φρονεῖν ποτε.

10. (a) Write out and scan οὐ νῦν ... κακόν (lines 446–447). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) Describe what behaviour could have allowed Medea to stay in Corinth according to Jason. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Euripides highlights Jason's perspective in this extract through his literary art. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Section B

Discuss any **one** of the following prompts. Your answer should demonstrate your understanding of the prescribed authors, knowledge of broader contexts, and critical analysis.

[12]

Option A — Homer

11. Loyalty is a more powerful theme than glory in the *Odyssey*.

Option B — History

12. Hindsight introduces bias in all historical writing.

Option C — Tragedy

13. The moment a character in a play understands the reversal of their fortune—which the audience is already aware of—is the essence of Greek tragedy’s power.

Option E — Women

14. Greek women who do brave deeds are judged by the standards of men.

Option G — Barbarians

15. Whoever thinks that the customs of their own people are the laws of nature is a barbarian.
-

Disclaimer:

Content used in IB assessments is taken from authentic, third-party sources. The views expressed within them belong to their individual authors and/or publishers and do not necessarily reflect the views of the IB.

References:

- Extract 1** Homer, n.d. *Odyssey Volume II: Books 13-24* (Loeb Classical Library, 105). Trans. A. T. Murray, 1919. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Hom.+Od.+22&fromdoc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0135> [Accessed 7 August 2019].
- Extract 2** Homer, n.d. *Odyssey Volume II: Books 13-24* (Loeb Classical Library, 105). Trans. A. T. Murray, 1919. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Hom.+Od.+22&fromdoc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0135> [Accessed 7 August 2019].
- Extract 3** Thucydides, n.d. *Histoire grecque de Thucydide : accompagnée de la version latine, des variants des 13 manuscrits de la Bibliothèque impériale, d'observations historiques, littéraires et critiques, de specimen de ces manuscrits, de cartes géographiques et d'estampes* by Thucydides; Gail, Jean Baptiste, [online] Available at: <https://archive.org/details/histoiregrecque12thuc/page/134/mode/2up> [Accessed 24 May 2023].
- Extract 4** Thucydides, n.d. *Histoire grecque de Thucydide : accompagnée de la version latine, des variants des 13 manuscrits de la Bibliothèque impériale, d'observations historiques, littéraires et critiques, de specimen de ces manuscrits, de cartes géographiques et d'estampes* by Thucydides; Gail, Jean Baptiste, [online] Available at: <https://archive.org/details/histoiregrecque12thuc/page/82/mode/2up> [Accessed 24 May 2023].
- Extract 5** Sophocles, n.d. *Sophocles. Vol 2: Ajax. Electra. Trachiniae. Philoctetes* (Loeb Classical Library 21). Trans. F. Storr, 1913. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0193%3Acard%3D865> [Accessed 7 August 2019].
- Extract 6** Sophocles (n.d.). *Sophocles. Vol 2: Ajax. Electra. Trachiniae. Philoctetes*. (Loeb Classical Library 21). Trans. F. Storr, 1913. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0183%3Acard%3D101> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 7** Euripides (n.d.). *Euripides Fabulae. Vol. 3*. Trans. G. Murray, 1913. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0107%3Acard%3D1374> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 8** Euripides (n.d.). *Euripides: Cyclops, Alcestis, Medea* (Loeb Classical Library 12), trans. D. Kovacs. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0113%3Acard%3D252> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 9** Herodotus (n.d.). *Herodotus: The Persian Wars Books 1–2*. (Loeb Classical Library 117). Trans. A. D. Godley, 1920. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0125%3Abook%3D2%3Achapter%3D43%3Asection%3D4> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 10** Euripides (n.d.). *Medea* Elmsley, Peter. 1818 [online] Available at: <https://archive.org/details/medeaeuripides00euri/page/28/mode/2up> [Accessed 24 May 2023].